

Rola partycypacji społecznej w procesie transformacji klimatycznej

Spotkanie informacyjne Krakowskiego Panelu Klimatycznego

Kraków

Dlaczego obywatelskie zaangażowanie i współtworzenie jest niezbędne w procesie transformacji klimatycznej?

Kryzys klimatyczny jest głęboko związany ze stylem życia (sposobem konsumpcji i produkcji). Wynika ze strukturalnych wad naszego systemu ekonomicznego (niepohamowana eksploatacja zasobów) i systemu społecznego (niesprawiedliwy podział dóbr).

Kraków jednoznacznie stawia na transformację klimatyczną. Naszym celem jest neutralność klimatyczna. Chcemy, by stało się to jak najszybciej, w warunkach sprawiedliwej, efektywnej i społecznie akceptowanej transformacji.

Obiekty, urzędnia i instalacje gminne na które władze miasta mają bezpośredni wpływ (budynki użyteczności publicznej, oświetlenie publiczne, transport miejski i instalacje komunalne) generują jedynie niewielką (ok. 7%) część emisji gazów cieplarnianych, pozostałe 93% pochodzi z obiektów i urzędzeń niepublicznych.

Złożony proces transformacji klimatycznej wymaga zarówno wykorzystania potencjału instytucjonalnego, jak i włączenia mieszkańców do działań. Transformacja klimatyczna nie jest możliwa bez odpowiednich regulacji i programów krajowych, intensywnych działań władz miasta, ale też bez szerokiego zaangażowania społeczności lokalnej: mieszkańców, podmiotów społecznych, przedsiębiorców i środowiska naukowego.

*Miasta wszystkim mają coś do zaoferowania,
pod warunkiem, że wszyscy je współtworzą.*

Jane Jacobs

Śmierć i życie wielkich miast Ameryki, wydanie polskie, Fundacja Centrum Architektury, 2014

Jakie mamy podejście?

Transformacja klimatyczna wymaga szerokiego zaangażowania społeczności lokalnej: mieszkańców, podmiotów społecznych, przedsiębiorców i środowiska naukowego. Proces może być wspierana przez sposoby, które już znamy – edukację, konsultacje, budżet partycypacyjny. Panel obywatelski jest kolejnym krokiem w tym kierunku. W ramach programu EIT Climate-KIC Deep Demonstration Healthy Clean Cities wypracowano zarówno ramy metodyczne, jak i propozycje konkretnych narzędzi wzmacniających obywatelskie zaangażowanie i współtworzenie.

Od	Do
Partycypacja powierzchowna, ograniczone możliwości współplanowania i współdecydowania	Głębsze zaangażowanie, większa sprawczość, realne efekty
Zaangażowanie akcyjne, partycypacja oparta na projektach	Model ciągłej partycypacji, budowa kultury uczestnictwa
Mieszkańcy zaproszeni do udziału	Tworzenie procesów partycypacyjnych z mieszkańcami, uczenie się od społeczności
Miasto jako zarządca	Miasto jako platforma / narzędzie

Czego potrzeba by wzmocnić obywatelskie zaangażowanie i współtworzenie?

Jak wzmocniamy potencjał i możliwości działania samorządu?

- **potencjał kadrowy i merytoryczny urzędu** – zespół roboczy i międzywydziałowy
- **zintegrowany system zarządzania miastem oparty na danych, celach i wskaźnikach monitorowania**, łączący zarządzanie strategiczne i operacyjne dla 16 dziedzin z politykami, budżetem, Wieloletnią Prognozą Finansową
- **zarządzanie portfelem projektów zgodne z międzynarodową metodyką PRINCE2**
- **specjalistyczne jednostki wykonawcze o odpowiednich zasobach merytorycznych, kadrowych i finansowych** np. Zarząd Zieleni Miejskiej (budżet jednostki 2019/2015 = 6x), Klimat-Energia-Gospodarka Wodna (budżet na działania 2019/2018 = 2,6x), Zarząd Inwestycji Miejskich, Zarząd Transportu Publicznego
- **współpraca międzynarodowa, udział w społeczności wiedzy i innowacji na rzecz klimatu EIT Climate-KIC oraz w projektach międzynarodowych** w ramach programów: Horizon 2020 (ATELIER, PARK4SUMP, HANDSHAKE), LIFE (LIFE 2014 Environment Integrated Projects (Projekt zintegrowany LIFE), LIFE-URBANGREEN, LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA), Interreg (INTHERWASTE, GeoPLASMA-CE) oraz innych (np. Monit-Air, Circular Cities)

Wzmacnianie potencjału i możliwości działania samorządu

współpraca
z mieszkańcami poprzez
formy partycypacji
społecznej

współpraca
ze środowiskiem
naukowym

działania
informacyjne
i edukacyjne

współpraca
ze środowiskiem
biznesowym

współpraca
ze spółdzielniami
mieszkaniowymi

Krakowskie
Centrum Doradztwa
Energetycznego

Deep Demonstration
Healthy, Clean Cities

Wzmacnianie zaangażowania i aktywności społecznej

udostępnianie informacji na stronach internetowych:

- [Biuletyn Informacji Publicznej](#),
- [Krakow.pl](#),
- [Miejski System Informacji Przestrzennej](#),
- [Obywatelski Kraków](#),
- [Inwestycje w Krakowie](#).

angażowanie w:

- **inicjatywy lokalne** (współpraca jednostek samorządu terytorialnego z mieszkańcami w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej)
- **konsultacje społeczne** (plany zagospodarowania przestrzennego i projekty innych kluczowych uchwał)
- **prototypowanie urbanistyczne**
To narzędzie wykorzystywane w procesie decyzyjnym np. do:
 - tworzenia przestrzeni publicznych przyjaznych dla pieszych i rowerzystów (Plac Nowy, 2017),
 - ograniczenia ruchu samochodów na ważnej arterii komunikacyjnej (ul. Dietla, 2019),
 - stworzenia makiety pomnika AK pod Wawelem (2017),
 - ułatwienia dla ruchu pieszego i rowerowego (ul. Grzegorzeczka, ul. Wielopole, Most Grunwaldzki , 2020).

Wzmacnianie zaangażowania i aktywności społecznej

podnoszenie kompetencji przez:

- wzmacnianie lokalnych liderów
- akcje informacyjne skierowane do mieszkańców
- warsztaty tematyczne
- spacery tematyczne

współtworzenie:

- projektowanie terenów zielonych (park Reduta o powierzchni 7,8 ha współtworzony przez mieszkańców w toku przeprowadzonych przez Zarząd Zieleni Miejskiej warsztatów konsultacyjnych)
- **hackathony** (Smogathon, Climathon)
- **panel obywatelski** (Krakowski Panel Klimatyczny)

budowanie zaufania poprzez:

- **transparentność** – publicznie dostępne są: budżet miasta, plan zamówień publicznych, wykaz umów, oświadczenia majątkowe polityków i pracowników, raport o stanie gminy, raport o stanie miasta
- **wdrażanie rekomendacji**

Dziękuję za uwagę!

Kontakt:

Andrzej Łazęcki

Zastępca Dyrektora Wydziału Gospodarki Komunalnej

andrzej.lazeczki@um.krakow.pl